

Till Förvaltningsrätten i Luleå
Skeppsbrogatan 43
Box 849
971 26 Luleå
forvaltningsrattenilulea@dom.se

Mål 1628-19

**Utveckling av talan i mål 1628-19:
Jaktkritikernas överklagar beslut av Länsstyrelsen i Norrbottens län
2019-07-01 om licensjakt på 34 björnar, dnr: 218-8726-2019.**

Jaktkritikerna tackar för beviljat anstånd att utveckla talan i ovan angivna mål.

Jaktkritikerna uppfyller de villkor för rätt att överklaga som anges i 13 § 16 kap. miljöbalken. Jaktkritikerna har talerätt enligt Förvaltningsrättens dom i Luleå, beslut 2017-03-03 mål nr. 461-17.

Jaktkritikerna överklagar Länsstyrelsen i Norrbottens beslut om licensjakt på 34 björnar. Beslutet strider mot skyddsbestämmelserna i Art- och habitatdirektivet. Undantagsbestämmelserna under artikel 16 utgör inte en rättslig grund för licensjakt med syfte att kontrollera eller reducera populationer av strikt skyddade arter med ogynnsam bevarandestatus. En sådan tillämpning av bestämmelsen strider mot direktivets systematik och syfte. Kraven på en "begränsad mängd", "strängt kontrollerade förhållanden" och "selektivt" i kombination med formuleringen "vissa exemplar" talar för att den jakt som kan bedrivas med stöd av denna bestämmelse, måste vara inriktad mot vissa individer och att den endast kan omfatta ett litet antal, i förhållande till den naturliga dödligheten och populationens storlek.

Jaktkritikerna anser att den svenska licensjakten på björn icke är förenlig med EU-rätten. Det kan ej anses visat att licensjakt är en ändamålsenlig metod för att nå de syften Länsstyrelsen åsyftar utan framstår som en allt mer accepterad form av troféjakt och kommersialisering av statens vilt till privata jakträttsinnehavare. Det har ej visats att det saknas andra lämpliga lösningar. Att skadenivån inte har ökat proportionerligt med tillväxten av björnstammen och björnskador kan vara högre i områden med låg täthet än områden med hög täthet tyder på att det saknas ett tydligt linjärt samband mellan antal och täthet å ena sidan och omfattningen av björnskador å andra sidan.

Jaktkritikerna anser att jakten såsom den utvecklats till troféjakt, inte är tillräckligt selektiv i förhållanden till dess syften att minska skador, då jakten inte är inriktad på de individer som orsakar skadorna.

Jaktkritikerna yrkar på att licensjakten skall ställas in, eftersom Länsstyrelsens årligen återkommande tolkning av direktivets undantagsbestämmelser framstår som alltför extensivt tolkat. I stället bör Förvaltningsrätten ålägga Länsstyrelsen (och Naturvårdsverket) att inte upprepat genomföra tillämpningar i strid mot direktivets syfte och mål. Ett systematiskt åsidosättande av EU-rätten regionalt, minskar legitimiteten för den EU-rättsliga regleringen och skyddsnivån för rovdjuren urholkas.

Yrkanden

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten upphäver länsstyrelsens beslut och avslår licensjakten efter 34 björnar i Norrbottens län. För det fall förvaltningsrätten inte har fattat beslut före den 20 aug 2019 yrkas inhibition av länsstyrelsens beslut.

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten ålägger länsstyrelsen att redogöra för sin exakta tolkning av jaktlagens § 27 om "att viltet inte utsätts för onödigt lidande", med specifika exempel vad gäller jakt efter björn och jakt efter björn med hundar.

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten ålägger länsstyrelsen att redogöra för hur efterlevnaden av jaktlagens § 5 garanteras/kontrolleras för övrigt vilt och de ej tillåtna björnarna, när övrig jakt pågår: *"Var och en skall visa viltet hänsyn. Idrottstävlingar och annan liknande friluftsverksamhet i marker där det finns vilt skall genomföras så att viltet störs i så liten utsträckning som möjligt..."*

Jaktkritikerna yrkar att förvaltningsrätten ålägger länsstyrelsen att vetenskapligt och objektivt definiera vad länsstyrelsen avser med onödigt lidande för jakt på björn med lösa hundar enligt §§ 5 och 27 jaktlagen. Länsstyrelsen egen rekommendation *"att hund som används vid jakten inte skall ha ett arbetssätt som syftar till att hålla björnen i rörelse kontinuerligt"*. Länsstyrelsen bör redovisa på vilket sätt ett sådant arbetssätt kan dokumenteras och särskilt uppge vilka kriterier och teoretiska prov hundförare och jägare ålagts för att få släppa hundar efter vilda djur, i synnerhet björn och lodjur.

Motivering till att beslutet skall upphävas

Jaktkritikerna hävdar att den beslutade licensjakten i Norrbottens län inte är förenlig med de undantagsbestämmelser, som gäller vid jakt efter björn och, som enligt svensk lagstiftning är en fredad art och strikt skyddad enligt art- och habitatdirektivet.

I beslutet framgår att länsstyrelsen vid en sammantagen bedömning finner att licensjakt på björn kan tillåtas, då det inte finns någon annan lämplig lösning för att reglera björnstammen på länsnivå. Länsstyrelsen bedömer också att jakten inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus av artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde, varken i länet eller landet som helhet.

Länsstyrelsen uppger att det finns ca: 2 900 björnar i landet. Trots detta anser länsstyrelsen att det inte finns någon risk för att miniminivån hamnar under gynnsam bevarandestatus (GYBS). Jaktkritikerna hävdar att försiktighetsprincipen borde beaktas, när så få björnar finns i hela landet och med tanke på den låga rörlighet björnarna har, är risken för genetisk utarmning högst påtaglig.

Märk väl att år 2015 blev björnen åter rödlistad, eftersom Artdatabanken bedömde den som "nära hotad". Orsaken till artens nedgång är att jaktuttaget har ökat genom licensjakt, skydds jakt, samt illegal jakt. Referensvärdet för björnens populationsstorlek i Sverige är 1 400 individer, vilket är den nedre gränsen för att björnstammen ska ha gynnsam bevarandestatus. (Naturvårdsverket 2013/14 Rovdjursinventering björn Björnstammen i Sverige minskar, ISBN 978-91-620-8702-9)

Länsstyrelsens hänvisar till propositionen *En hållbar rovdjurspolitik* (prop. 2012/13:191) där ”*Det övergripande och långsiktiga målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv, lodjur och kungsörn ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus...*”

Propositionen ovan, stämmer inte längre med den nu rådande rovdjursförvaltningen eftersom vargen understiger miniminivåerna för en hållbar bevarandestatus. Anledningen till att licensjakt på varg inte fick bedrivas år 2019 var att gränsen för gynnsam bevarandestatus enligt Naturvårdsverket, var nådd. Det finns heller inget utrymme för licensjakt på varg – vintern 2020 eftersom vargen nu ligger under gynnsam bevarandestatus. Detta visar att när man använder sig av gamla data, är risken stor att man fortsätter att bevilja licens- och skyddsjakter och lägger sig för nära gränsen för stabilt uttag.

Jaktkritikerna anser att Länsstyrelsernas beslut icke längre kan anses ansvarsfulla baserade på en proposition som togs fram för så länge sedan som före 2012, eftersom insikten om *klimatförändringar* och förlust av biologisk mångfald på alarmerande kort tid har ändrats till *klimatsammanbrott*. FN:s generalsekreterare António Guterres talar om klimatkris och Storbritanniens och Irlands parlament har deklarerat ”klimatnödläge”. Detta skall inte endast ses som en retorisk förändring utan betecknar allvaret i vetenskapen om att det aldrig i mänsklighetens historia varit så många djur- och växtarter som hotas av utrotning som nu. Tillståndet för bland andra vargen, skogsharen, älgen och vikarsälen i Sverige är fatala exempel på hur snabbt en art blir sårbar. Sveriges myndigheter kan inte fortsätta att promovera troféjakt och jakt på stora däggdjur som Sveriges vilda rovdjur i den takt man tillåtit under 2000-talet. Nu har mer än sextusen, 6 000 stora rovdjur dödats i licensjakter och i alarmerande ökning av skyddsjakter. Gränsdragningen ”gynnsam bevarande status”, för att varje år sälja ut levande djur till jakt är ett skamligt och omoraliskt räknesätt i ett globalt perspektiv, men framför allt ett ovärdigt agerande mot våra unika individuella rovdjur.

Exempel finns, där jakt erbjuds för 250 000 SEK per person, där en troféavgift på 20 000 SEK tillkommer. Både svenska och utländska björnjägare kan alltså åka runt Sverige och döda statens vilt, utan att något av dessa pengar ens tillfaller staten. Detta, det nya milleniets grova kommersialiserad jakt av rödlistade rovdjur, har fört Sverige in i en ny tid av kommersiellt djurplågeri, såsom jakten bedrivs idag. Detta förfarande kommer att få ödesdigra konsekvenser för konventionell jakt, ju mer omvärlden och internationell opinion, tack vare media, kan ta del av hur troféjakt verkligen går till och att det nu får breda ut sig i Sverige med myndigheternas hjälp.

Eftersom björnen är en art, som reproducerar sig långsamt, anser Jaktkritikerna att björnförvaltningen skall bedrivas på ett adaptivt sätt, vilket för all biologisk mångfald innebär långsiktiga överlevnadsmöjligheter. Behovet av att bevara och hållbart nyttja mångfald på gennivå är tydligt uttryckt i internationell och nationell policy. Ett viktigt skäl till att björn och rovdjurspopulationerna minskar, trots att det finns praktiska riktlinjer för hur denna mångfald kan bevaras beror till stora delar på hur den svenska rovdjursförvaltningen/myndigheterna utövar sina befogenheter när det gäller att ta olika jaktbeslut. Exempelvis är de bevarandegenetiska riktlinjerna för hur stora populationer bör vara för att undvika för snabb inavel och för att bibehålla evolutionär potential, bristfälliga.

I Länsstyrelsens beslut framgår det att det övergripande syftet med licensjakt efter björn är att bidra till att nå riksdagens målsättning om maximalt 10 procents förluster inom rennäringen på grund av rovdjurspredation. Jaktkritikerna ifrågasätter dessa siffror. Rent generellt verkar **uppgifterna om rovdjursdödade renar** (ex. SOU 2012:22) vara mycket osäkra och godtyckliga och med den här typen av underlag besluta om licensjakt på 34 björnar, är inte *ändamålsenligt och proportionerligt* eftersom man lägger sig på gränsen för stabilt uttag. Att Länsstyrelsens

beslutsunderlag/siffror för uttag av antal björnar, som skall berövas livet under licensjakten 2019 stämmer dåligt med hur björnpredationen i realiteten ser ut och beror förmodligen på att samebyarna aktivt deltar i inventeringsarbetet och själva utser så kallade rovdjursansvariga.

Den 6 maj 2019 publicerade FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald, IPBES, en rapport där de skriver:

”Om inte snabba åtgärder sätts in riskerar närmare en miljon växt- och djurarter att utrotats. Denna rapport visar att markanvändningen står för 30 procent av hotet och här utgör jakten 23 procent och först på tredje plats kommer klimatkrisen”.

Denna och även andra rapporter skall beaktas och Jaktkritikerna betonar att detta måste leda till **ett nytänkande före** länsstyrelserna tar beslut om licensjakt på björn på vetenskapligt svaga grunder. I länsstyrelsens beslut visas en graf - enligt denna ”Björns” utgår man från åren 2000-2018 och där skriver Länsstyrelsen att man utgår från en mycket grov beräkning av björnstammens utveckling i länet de senaste åren: stammens storlek, möjligt jaktligt (licens- och skydds jakt) uttag för att björnstammen varken ska öka eller minska (förutsättningen är att det totala jaktliga uttaget, inklusive tidigare beräknad illegal jakt, inte överstiger 10 %), skadekostnaden på rennäringen faktiskt jaktligt uttag, samt hur många björnar som fällt över den nivå som skulle medföra en stabil björnstam. Man bygger dessa beräkningar på antagande och tidigare års uppskattningar av björnpopulationen i länet. Det finns inte belägg för att rovdjurspredationen överstiger 10 procent. Tillförlitligheten måste öka – och så länge inte dessa krav tillgodoses, skall inga jakter godkännas.

I beslutet hänvisar man till ett samarbetsprojekt mellan ”Viltskadecenter, Skandinaviska björnprojektet samt Udtja och Gällivare skogs samebyar om björnpredation på ren genomfördes i länet 2010-2012”. Om referensen att 63% renkalvar dödades av just björn i forskningsprojektet stämmer, är det en så hög siffra att det är försumligt att detta inte framgår i de register (Rovbase) över rovdjurdödade renar som måste konsulteras för att legitimera jakt, och detta faktum borde omedelbart föranleda utveckling av bättre teknik och metod för sådant register. Särskilt eftersom rovdjuret tillhör hela Sveriges fauna och inte endast tamdjursägare, måste sådana uppgifter vara lättillgängliga för allmänhetens insyn i vad som påverkar besluten att jaga så många rödlistade rovdjur som björn, varg, lodjur och järv. (enligt en rapport från SLU 2018-1 Viltskadestatistik 2017, redovisas endast 7 angrepp av björn på tamdjur under 2017).

Att Udtja och Gällivare skogs samebyar deltar i ett projekt om björnpredation på ren är ytterst tvivelaktigt eftersom man har ett stort ekonomiskt intresse av ett visst resultat och är följaktligen inte lämpade att lämna underlag till undersökningen, när det gäller björnobservationer.

Jaktkritikerna yrkar att Förvaltningsrätten ålägger Länsstyrelsen att i sitt beslut angående licensjakt på björn använda sig av säkra/riktiga uppgifter om antalet renar, som har dödat av björn, innan man beslutar om licensjakt och skydds jakt på björn.

Jaktkritikerna yrkar på en konsekvensutredning om biologisk mångfald och jakt. Med iakttagande av en värld där djuren utsätts för många andra miljöpåverkande faktorer; extremt klimat (torka, skogsbrand eller hårda vintrar), årstidsväxlingar, förlust av habitat, matbrist, utsläpp och miljöförstöring - måste jakt räknas in som en för djuren miljö- och livshotande faktor.

Jaktkritikerna yrkar även på att en analys av björnarnas hälsostatus, **utan dödande**, görs för att bedöma hur förra årets klimatsammanbrott med torka och bränder kan ha påverkat överlevnad, kondition, fertilitet och livsmönster. Eftersom björnen till största del lever på vegetabilisk föda,

särskilt den fettlagringsperiod som föregick hibernation, borde detta utvärderas i ljuset av att björnen redan 2015 ansågs "nära hotad". Rapporter om hur älgen påverkats negativt har redan visats.

Jaktkritikerna yrkar på att ingen jakt skall tillåtas när det finns tecken på en obalans vad det gäller honor och hanar, som är en följd av för stort jakttryck. Ett tydligt tecken på troféjaktens negativa och oöverskådliga konsekvenser. Det är alarmerande att länsstyrelsen vill påstå att selektivitet vid jakt har iakttagits när fördelningen visar något helt annat. De stora och mest uppseendeväckande hanarna jagas i trofésyfte vilket inte bara är förkastligt ur genetisk synpunkt utan påverkar den naturliga balansen i björnpopulationen. **Björnjakt av troféjägare kan aldrig anses selektivt** på annat sätt än sett ur människans fåfänga.

§ 5 och § 27 i Jaktlag (1987:259)

De jaktmetoder som Länsstyrelsen tillåter för denna licensjakt på björn, står i skarp kontrast till 27 § Jaktlag (1987:259) att jakten skall bedrivas så att *viltet inte utsätts för onödigt lidande*.

Jaktkritikerna anser att hänvisning till jaktlagen endast tillgodoser jägares subjektiva uppfattning om djur och att tanken i formuleringen i § 27, "att inte utsätta djur för onödigt lidande" är ålderdomlig och icke förenlig med den allmänna uppfattningen om moral och ansvar för djur som har utvecklats i vårt moderna samhälle. Enligt vilken skala kan "onödigt lidande" användas? Alla djur vet när de skall dö och alla djur lider av att se andra djur dö. Hur påverkas djur av att se sina artfränder/ungar dö? Hur beskrivs modern etisk och juridisk definition av "onödigt lidande" för djur vid jakt 2019? Jaktkritikerna anser att jaktlagen måste moderniseras i enlighet med modern etik och ett bättre skydd för de vilda djuren, ävensom för de djur som inte dödas men lever i jaktområdet. Till dess har länsstyrelser ett särskilt djurskyddsansvar att främst bevaka de vilda djurens väl i sitt eget habitat.

Enligt 5 § Jaktlag (1987:259) *Var och en skall visa viltet hänsyn. Idrottstävlingar och annan liknande friluftsvksamhet i marker där det finns vilt skall genomföras så att viltet störs i så liten utsträckning som möjligt...* att då redan den 21 augusti när annat vilt fortfarande har medföljande ungar tillåta jakt i den omfattning det handlar om. Det måste strida mot 5 § i Jaktlagen, detta måste vara en otillåten störning, som man utsätter de vilda djuren för.

All aktivitet med jakt, åtling och lösa hundar i björnarnas habitat innebär en grav störning och hot under deras mest kritiska period för att inhämta föda för den livsviktiga fettlagringen och förberedelsen för vinters dvala och för honorna att förbereda födande av nya ungar. Björnen är beroende av sin syn för att effektivt kunna äta av höstmogna bär som representerar 81% av årligt energiintag, alltså beroende av att hitta föda under dagtid. I Skandinavien när dessutom dagsljuset minskar snabbt blir förändringarna och störningarna i skogen fatala eftersom man konstaterat att björnen för att skydda sig tvingas bli nattaktiv. De lever i ständig uppmärksamhet och flykträdsla vilket även inverkar på deras tid för vila som normalt skulle vara natt istället för födoletande. Tiden för fritidsvistelser i naturen av människor pågår hela sommaren. Jägare tillåts anlägga åtlar redan mitten av juli och sedan börja jakt 21 augusti med drivande hundar, vilket följs av älgjakt som sedan pågår med samma hundjakt långt efter att björnarna skall ha gått i idé. Överlappande jakttider innebär en grav störning med både icke-dödande och dödande effekter för hela björnpopulationen.

N.B. Andrés Ordiz m.fl. www.elsevier.com/locate/biocom

Do bears know they are being hunted?

"In Scandinavia bears gain more body mass before hibernation and lose more during hibernation than southern European bears, probably because hibernation is twice as long in Scandinavia. Given the

*effect of hunting on bear behavior, the importance of hyperphagia for bears and the large overlap of hunting and the hyperphagia season, **hunting managers should reduce disturbance as much as possible, reconsidering hunting methods or hunting periods.** This concern also applies to other areas with species under hunting regimes that result in a sudden increase of mortality and disturbance at the beginning of hunting seasons. **Hunting probably creates a type of disturbance that differs from other hunting activities, because it takes place over larger and more inaccessible areas, where the presence of people and dogs is otherwise uncommon.**"*

Jaktkritikerna yrkar på att lösa jagande hundar i naturen skall förbjudas omedelbart.

Jaktkritikerna yrkar på att statistik skall presenteras om hur många jägare med gäster, d.v.s. hur många personer totalt som i jaktsyfte rör sig i skog och mark under licensjaktperioden på björn. Hur många hundar som totalt sett, användes under björnjakten 2018 och hur många som beräknas nu 2019.

Jaktkritikerna rekommenderar förämälning 2019 exakt hur många hundar och vilka raser som används i björnjakt, samt redovisning samma uppgifter för 2018. Jaktkritikerna kräver utredning av jaktoberoende expertis hur stor störning enligt 5 § Jaktlag (1987:259) som specifikt björnjakten innebär eftersom den börjar redan den 21 augusti, samt att åtlar påbörjas redan 15 juli.

Jaktkritikerna yrkar på en utredning, fristående från jakt och jägare och med en tydlig djurskyddsexpertis för de vilda djuren, om de nya hundraserna som används vid rovdjursjakt och hur dessa omvitnat aggressiva jakthundar påverkar både vilt som jagas och de djur som inte jagas. Jaktkritikerna anser att all jakt med drivande lös hund skall förbjudas och i synnerhet, så kallade pack hundar. Att dessa nya hundraser tillåts utan kontroll och utvärdering vad detta innebär för de jagade djuren är lika uppseendeväckande som den ovaksamhet som rått beträffande kamphundars införande i Sverige. Jaktens nya kamphundar bör förbjudas i svensk jakt omedelbart.

Jaktkritikerna yrkar på att länsstyrelsen måste visa större transparens angående länsstyrelsens kontroll och redovisning för hur §§ 5 och 27 tolkas och efterlevs, vad gäller användande av hund vid jakt eftersom förseelser med hundanvändning upprepat sker. Enligt citat från debattsida i Svensk Jakt beskrivs problemen bl. a. så här: "Varför blundar vi för dålig jaktetik? Vi jägare måste ta viltets parti när det jagas av olämpliga hundar.", "Likt den kultur som lyftes till dagens ljus under Metoorörelsen framåt, lika tysta står vi jägare där efter jakten medvetna om hundarna som våldfört sig på viltet.", "Vi värnar om viltet och utsätter dem inte för onödigt lidande är snart tomma värdeord."

Länsstyrelsen i Västerbottens län påpekade inför jakten 2018 att:

Under senare år har det utvecklats jaktmetoder med flertal drivande hundar vid jakt, framför allt på björn men även på lodjur. Användande av "koppel" där ett flertal hundar släpps för att på plats ställa eller driva fram djuret skiljer sig starkt från den i Sverige traditionella hundjakten med en eller maximalt två hundar. En jakt med få hundar är att föredra ur ett etiskt perspektiv. Björnar är inte uthålliga för stress under längre tid och kan bl.a. bli överhettade.

Länsstyrelsen i Norrbotten rekommenderar inför jakten 2019 att: *I enlighet med §5*

Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7) anser Länsstyrelsen att hundarna inte skall bytas under jakt på en och samma björn och under en och samma dag. Länsstyrelsen anser också att hund som används vid jakten inte skall ha ett arbets sätt som syftar till att hålla björnen i rörelse kontinuerligt. Skälet till detta är att björnar inte är uthålliga för stress under längre tid vilket kan medföra att björnen avlider av överhettning även om den inte fälls under jakten. Enligt § 27 i jaktlagen ska jakt bedrivas på så sätt att viltet inte utsätts för onödigt lidande.

I Norge är det inte tillåtet att jaga björn med drivande (förföljande och skällande hund) men tillåtet med hund av spetstyp. I Sverige får jakt med drivande hund användas på björn, där upp till två hundar får släppas samtidigt och vid jakt på varg där upp till TRE hundar får användas. Drivande hundar förföljer björn 84 % mer av tiden än spetsar, vilket ger större fysisk belastning på björnen. (N.B. Stoen, O.G. 2018. *Jaktförsök på brunbjörn med hund - antal och hundtypens betydelse för björnens fysiologi*, NINA Rapport 1501)

Jaktkritikerna kräver omedelbart förbud att använda alla andra hundraser än spetsar i det fall 2019 års jakt påbörjas med särskild hänvisning till Länsstyrelsen i Västerbottens rekommendation och med hänvisning till resultatet av den norska forskningsrapporten. Här skall särskilt betonas att det inte kan påstås att de nya importerade hundraserna har med svensk jaktkultur att göra. Jaktkritikerna anser det högst anmärkningsvärt att jaktmetoder som klart utsätter björn, varg och lodjur för mer än onödigt lidande vid jakt har kunnat utvecklas kritiklöst sedan så lång tid tillbaka som början av 2000-talet. Denna försämring är att jämföra med jakt med hund efter räv i England och jakt efter hjort i Frankrike som orsakar enormt djurplågeri och allmänhetens protester. (N.B. Patrick Bateson and Elisabeth L. Bradshaw, Royal Society, London 1997 *Physiological effects of hunting red deer*)

De toleransnivåer, som är antagna kan icke anses selektiva då samtliga björnar utom honor med ungar får jagas. Eftersom dessa jakter år 2018 gick snabbt kommer sannolikt licensjakten 2019 också gå snabbt, på kort tid vilket absolut inte medger att man kan beakta selektivetsargumentet seriöst. Jaktkritikerna anser att det hårda tryck på att erbjuda troféjakt som besluten innehåller; icke kommer att mana till selektivitet. Tempot och konkurrensen bland jägare om att hinna skjuta "kvoten" talar emot detta. Man kan konstatera att troféjägarna inte iakttar någon selektivitet när man studerar bildmaterial från alla årens björnjakter. (N.B. *The unforeseen consequences of killing "prize" animals*/www.antrophocenemagazine.org)

Det kan **inte heller anses selektivt och under strängt kontrollerade former** - skjuta först och sedan när björnen är dödad kontrollera om den tillhörde den fredade delen av populationen, det vill säga om det var en årsunge. Varför är inte försiktighetsprincipen obligatorisk?

Förra årets licensjakt på björn visar på en överskjutning av björnungar vilket är en respektlös och oacceptabel grundinställning från jägare/myndigheter till djur. Enligt SLU återfanns små ungar på vikter under 25 till 30 kilo och björnhonor med välutvecklade juver.

Det är en oprofessionell uppmaning och dålig respekt för regler att INTE ställa krav på jägare att kunna skilja årsungar och fjolårsungar "före skottet". Med sådan inställning förstår man hur förra årets jakter möjliggjorde att just små ungbjörnar kunde skjutas och dessutom förevisas i jaktmedia med stolthet. Detta borde istället göra att man överhuvudtaget inte skulle få lov att jaga med en så bristfällig kunskap och bedömningsförmåga, när man har både avancerade sikten, åtlar och kameror till sitt förfogande. Vid jakt på björn med skarpa hundar är det stor risk att ungarna separeras från sin mamma. Aggressiva packhundar som är specialiserade på att få upp björn och lo i träd och vars karakteristik är att nästan "klättra" efter kan inte annat än innebära grovt onödigt lidande för jagade djur, särskilt oerfarna ungar. Att inte kunna urskilja djurs ålder som man vill jaga är inkompetent, då skall **försiktighetsprincipen** vara obligatorisk och kontroll krävas av länsstyrelsen – inte vagt "rekommenderas".

Jaktkritikerna yrkar alltså med stöd i § 27 jaktlagen, på att björn och lodjur icke få skjutas när de sökt skydd i träd, en metod som är extremt feg, icke-jaktmannamässig och oetisk. Den trängda situationen utan chans till flykt och provokation av hundar och människor på nära håll innebär ett

grovt övergrepp på ett vilt djur och medför ett synnerligen grymt lidande som ändå slutar med död eller skadeskjutning. Var stoltheten att jaga då har resulterat i visas öppet på internet i vissa jägares egen filmdokumentation/bilder; ett sätt att behandla vilda djur som klart visar en överlägsenhet och njutning att plåga djur för att förlänga spänningen för jägaren själv. **Jaktkritikerna anser att tillåtelsen att jaga med hund har möjliggjort denna eskalering av stress och onödigt lidande för djuren. Den utstuderade och accepterade avtrubbningsen inför djurens lidande är anmärkningsvärd.**

Jaktkritikerna yrkar på stärkt kontroll, bevisföring och dokumentation för att björn, som är känslig för överhettning och stress, inte utsätts för onödigt lidande enligt Länsstyrelsens definition av sagda paragraf med specifik redogörelse för jakt med hund i detta avseende. Jaktkritikerna har hittills aldrig tagit del av något fall där strafföreläggande förekommit med anledning av att man konstaterat "onödigt lidande" för viltet under licensjakter eller skyddsjakter. I den mansdominerade blodsporten fokuserar man endast på vapen, nykterhet, pejlutrustning, hundanvändning och fordon – aldrig djurvälstånd för de jagade djuren.

Trots att i beslutet anges att "Jakt som sker i strid mot nedan angivna villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott och grovt jaktbrott finns i 43 och 44 §§ jaktlagen. Jakten ska, enligt 27 § i jaktlagen, bedrivas så att vilt inte utsätts för onödigt lidande och så att människor och egendom inte utsätts för fara."

Åtlar bör förbjudas

Jaktkritikerna begär redovisning för exakt vilken typ av "material" som användes i samtliga åtlar fr.o.m. 15 juli 2019. Jaktkritikerna anser att åteljakt skall förbjudas och att alla avståndsangivelser i länsstyrelsens beslut strider mot jaktargumentet att viltet "måste bibehålla skygghet för människor". Åteljakt är ett grovt inbrott i naturen för både kringströvande människor och vilseledande för andra djur som lockas till utlagd mat.

Jaktkritikerna får här påminna om alla de övergrepp som redan skett mot de vilda djuren i form av otillåten åtling. Förra året skall så många som 30 % av alla björnar skjutna i bara Gävleborgs län, ha haft otillåtna åtelrester i magen. Jaktkritikerna, liksom många andra observatörer, konstaterar att jakterna som utvecklats till storskaliga privata jaktevent med myndigheternas tillåtelse har drivit fram en kår av konkurrerande troféjägare som uppenbarligen inte hyser några moraliska eller etiska betänkligheter för att få komma åt "kvoten" av björndödandet så snabbt som möjligt.

Ansvarig viltsamordnare vid polisen i Region Nord har alltså anledning att anse att en omfattande polisinsats under björnjakten måste till i Jämtland, Västernorrland, Västerbotten och Norrbotten. Jaktkritikerna anser att dessa kostnader för en redan ansatt poliskår helt borde bekostas av de enorma summor som hugande rovdjursjägare inbringar i privata fickor. Björnjakterna börjar likna huliganövervakning vid fotbollsmatcher – här en blodsport. Med stora kostnader, som belastar samhällets skattebetalare.

Jaktkritikerna ser mycket positivt på att polisen i Region Nord anser insatsen nödvändig men länens vilthandläggare och ytterst landshövdingar borde bättre ta till vara statens resurser än vad den uppenbara troféjakten får kosta. Detta kan inte vara förenligt med en "hållbar" utveckling och den moraliska analysen inför framtiden saknas helt. Eftersom rovdjursjakt domineras av män borde en kostnadsanalys jämföra hur mycket polisinsatser som behövs för kvinnliga sporter i Region Nord-länen.

Jaktkritikerna yrkar på att all användning av åtlar för att locka och vilseleda vilda djur till mat för att döda dem, som princip skall förbjudas. Att lura fram skygga rovdjur med mat för att utsätta dem för hundar och döda dem är oetiskt och hör inte hemma i ett samhälle med respekt för djur. Särskilt bedrägligt är detta när björnar vid denna tid skall tillgodogöra sig allt det som ligger till grund för att de skall klara den långa skandinaviska vinterdvalan. Björnhonor med ungar har dessutom ett dubbelt krav att även ungarna skall hinna förbereda kroppen för överlevnad och kommer då att utsättas för onödigt stress och lidande eftersom de frestas uppehålla sig kring dessa platser när jakterna börjar. Björnhonor med ungar kan av förklarliga skäl inte förväntas förflytta sig lika snabbt. Alltså innebär åtling en stor risk för att utsätta även de icke "jaktbara" björnarna för onödigt lidande.

Jaktkritikerna yrkar att Förvaltningsrätten ålägger Länsstyrelsen att inhämta sakkunnigutlåtande från expertis utan koppling till jakt och jägare, angående det lidande olika jaktmetoder, såsom drivande hundar och fällor åsamkar de vilda djuren och som står i strid med portalparagrafen 27 § i Jaktlagen - "Jakt skall bedrivas så att djuret inte tillfogas onödigt lidande". Jaktkritikerna anser det anmärkningsvärt att ingen länsstyrelse i något jaktsammanhang självmant inhämtar veterinärexpertis vad gäller de vilda djurens utsatthet vid jakt, som av polisen i Region Nord anses nödga stor polisiär närvaro. Detta är bevis för en dikotomi vad gäller djurs lidande och inställningen till jaktbrott. Eftersom "onödigt lidande" aldrig definieras etiskt, fysiologiskt, psykologiskt av myndigheterna kan inte polisens närvaro garantera djurens liv – endast deras dödande.

§ 23a och 23c i jaktförordningen

Länsstyrelsen skriver i sitt beslut att de förutsättningar för licensjakt som anges 23a § och 23c i jaktförordningen är uppfyllda, alltså att **ingen annan lämplig lösning finns**.

Jaktkritikerna anser att det också finns möjligheter att vidta preventiva åtgärder för att minska rovdjurskonfrontationer/skadegörelse på ensilagebalar, bikupor. **Dessa skadeeffekter är harmlösa och går att förebygga**. Runt bikupor kan man stängsla och runt balarna kan man med olika objekt och elektronik, som har skrämseleffekt, förhindra allvarlig skada. Om den goda viljan finns kan man alltid hitta andra lösningar än att utöva dödligt våld. Jaktkritikerna anser att **annan lämplig lösning finns**.

De länsstyrelser som på fullt allvar beskrivit björnar som "stora och kraftfulla djur och att de kan vara **potentiellt** farliga för människor" och hänvisat till "**upplevd olust** inför tanken på att kunna träffa på björn" hos många människor, medverkar till att sprida och permanentar en demoniserande bild av björnen. Istället för att på allvar utbilda rovdjursambassadörer som kan hjälpa människor leva med rovdjuren i sin närhet på ett konstruktivt sätt, kallar man det "lindring" att låta troféjägare med halvautomatiska vapen och hundar döda björnar. Att länsstyrelser i jaktbeslut, underlåter sig till mytbildning för att få jaga björn är oseriöst och gravt subjektivt.

En paradox är att man på *Svenska Jägarförbundets hemsida* kan läsa att - "**Skandinaviska brunbjörnar hör till de fredligaste i världen och det är en liten risk att bli attackerad av björn**. Trots detta och trots att chansen att möta en björn är mycket liten är många människor rädda för björnen... I Sverige har ett drygt tiotal människor skadats av björn under de senaste 30 åren, de flesta av dessa människor är jägare".

(<https://jagareforbundet.se/vilt/viltvetande/artpresentation/daggdjur/bjorn/>)

Att tillåta jakt på en strikt skyddad art för att öka lokalbefolkningens acceptans har inte vetenskapligt eller objektivt styrkts. Länsstyrelsen uppger en fortsatt hög procent av illegal jakt vilket förtydligar att licens- och skydds jakt istället leder till en ökning och inte till en minskning av illegal jakt. Ny forskning tyder också på att legal jakt leder till en ökning av illegal jakt. Här har Region Nord uppvisat grova fall

av illegal jakt därtill sadistiskt djurplågeri av både björn, lodjur och järv. Några personer, som är dömda för illegal jakt hade tidigare deltagit i statsfinansierade björnforskningsprojekt, vars rapporter länsstyrelser använder som underlag för att belägga bl. a. björnpredation på ren.

Troféjakt

Länsstyrelsen förespråkar i sitt beslut också troféjakt på våra björnar, det handlar inte längre om en strängt kontrollerad selektiv jakt, utan om ren nöjesjakt. Björnskinns är förbjudet att sälja, men Jordbruksverket kan göra undantag från förbudet genom ett särskilt intyg. Detta intyg gäller för handel inom EU. Detta upplyser Länsstyrelsen om i sitt licensjaktbeslut. Det mest flagranta i detta sammanhang är, trots att troféjakten på fläckiga kattdjur som fördöms världen över, att Sveriges myndigheter fortsätter att stimulera till troféjakt på lodjur och björn. I länder som Indien, Nepal och Ryssland värnar man nu om de stora rovdjurens bevarande och just i dag – den 29 juli är det den *Internationella Tigerdagen* – en dag för att uppmärksamma de utrotningshotade kattdjuren. I Indien har man ett särskilt departement där man med hjälp av lagar, samt insatser i fält har lyckats att höja populationerna och förbättra tigrarnas situation. 50 000 kameror är uppsatta för att bekämpa tjuvjakter och man har också arbetat med att bevara korridorer mellan tigerområden för att kunna behålla en stor genetisk variation, genom att tigern kan röra sig mellan olika revir. **I Sverige ser vi tyvärr en motsatt handlingsplan när det gäller bevarandet av våra rödlistade rovdjur.**

Jaktkritikerna yrkar på att det inte kan anses förenligt med förbudet om kommersiella aktiviteter om annonsering, köp, byte, försäljning av björnskinns etc. samt kommersiell förevisning av björn (art.8.1 i rådets förordning EG 338/97) att innan licensjaktbeslut tagits annonsera ut och sälja jakter såsom jaktföretagen och jakträttsinnehavare gör. Här spekuleras i jakt på ett rödlistat rovdjur som ännu inte beviljats vilket är graverande och måste prövas.

Samtliga försäljare av jakt och jaktföretag, som använder statens vilt för nöjesjakt måste offentliggöras och listas för större transparens samt för att ge allmänheten insyn i hur faunan utnyttjas av ett fåtal för nöjesjakt.

Jaktkritikerna anser att Naturvårdsverket implicit medverkar till att troféjakt och dödande av rovdjuret genom att ge länsstyrelser utrymme att stimulera lokala jägare inte endast till egen jakt, utan även kommersiell jakt och hur man begär undantag från förbudet enligt CITES att handla med skinn och delar av utrotningshotade djur. Spekulative nöjesjaktföretag kan nu inkludera björnen i sina erbjudanden och kommersialiserar därmed ett statligt beslut om licensjakt.

Jaktkritikerna yrkar att Förvaltningsrätten ålägger Länsstyrelsen en redovisning av alla skinn som säljs efter jakt på björn, lodjur och varg, både i första och andra säljledet, liksom uppgifter från NOA/polisen om beslagtagna skinn och djurdelar tillhörande svenska rovdjur och på vilket sätt man anser att troféerna bidragit till ökad jakt/tjuvjakt de senaste 5 åren.

Förslag från Jägarförbundet i Norrbotten

Jaktkritikerna noterar att Länsstyrelsen i Norrbotten valt att presentera det ytterst kontroversiella förslaget från Jägareförbundet Norrbotten som med alla framförda punkter visar att de vill att Norrbotten skall undantas från att följa både svensk jaktlag och i synnerhet Sveriges åtaganden till EU:s lagstiftning och det särskilda Art- och habitatdirektivet. Inställningen kan tydas som att inga rovdjur överhuvud taget skall överleva i Norrbotten och att utrotning är syftet på sikt. Man kan ställa sig frågan varför klimatförändringarna som redan påverkar renarnas livscyklar och födosökande inte är ett större problem.

Jaktkritikerna läser ut att Länsstyrelser sätts under hård press från extrema jaktintressen i Region Nord. Det är tydligt att djuretisk hänsyn, solidarisk inställning till nationella åtaganden och det övergripande europeiska gemenskapsintresset att skydda vilda rovdjur helt saknas i framställan. Samtliga dessa brister kanske förklarar den höga procenten tjuvjakt och ouppklarade fall som belastar staten.

Det kontroversiella förslaget går ut på att tillämpa egen centraliserad björnförvaltning med flera områden inom Norrbotten, döda fler och minst 50 björnar, att häva skyddet för björnhonor med ungar, att utöka jakttiden från att jaga björn innan de går i ide till att döda björn som kommer ut ur ide med små ungar och att åteljakt skall tillåtas i hela länet borde komma en större allmänhet till kännedom, liksom att Jägarförbundet Norrbotten inte vill ha några begränsningar vad gäller hundjakt och att man därtill förordar "vissa nya typer av hundar" och att man vill ha utökade skrivningar om att kunna konsumera björnkött.

Skulle något av dessa extrema förslag godtas måste även bidrags- och ersättningsystemen med rovdjursförekomst tas bort. Jägarförbundet Norrbotten vill alltså heller inte att kulturargumentet för traditionella hundraser längre skall gälla. Jägarförbundet Norrbotten ifrågasätter inte risken att Sverige anmäls till EU-domstolen när man så flagrant åsidosätter skyddsnivån för björn och meningen med Art- och habitatdirektivet.

Sammanfattningsvis anser Jaktkritikerna att grundförutsättningarna, som erfordras för licensjakt enligt gällande lag, ej är uppfyllda:

* Jakt, d.v.s avsiktligt dödande baserat på undantagsbestämmelsen i Art- och habitatdirektivet, utgör inte en rättslig grund för licensjakt med syfte att kontrollera eller reducera populationer av strikt skyddade arter. En sådan tillämpning strider mot direktivets systematik och syfte.

*** Annan lämplig lösning finns - § 23 a jaktförordningen.**

År efter år finns klausulen *annan lämplig lösning* (§ 23 jaktförordningen) med i länsstyrelsernas beslut. I väldigt få licensjaksbeslut och skyddsjaksbeslut, lyckas länsstyrelserna tillämpa denna paragraf. I slutet av 2015 kom dock en rapport, som var skriven av Jordbruksverket i samråd med Viltskadecenter vid SLU - *Åtgärder för att förebygga angrepp på tamdjur av stora rovdjur* (N2015/3037/FJR). Flera av de förebyggande åtgärder, som Jaktkritikerna föreslår i sitt överklagande, finns med i denna skrivelse, plus ytterligare åtgärder, som skulle kunna vara relevanta för rennäringen. I rapporten redovisas olika åtgärder, som används med framgång i olika delar av världen.

Jordbruksverkets rapport är en redovisning av regeringsuppdraget " Att förebygga viltangrepp". Paradoxsalt nog omfattas renskötselområdet inte av detta uppdrag och finns inte heller med i rapporten. Om detta är haken, som hela tiden gör det omöjligt för länsstyrelserna att tillämpa § 23 jaktförordningen *annan lämplig lösning* och om det inte finns någon vilja att lösa dessa återkommande problem, på annat sätt än att döda rovdjuren, måste det ifrågasättas om staten skall fortsätta att gynna rennäringen

*** Att bevarandestatusen är säkrad, är inte tillräckligt visad.**

Inventeringsdata indikerar att björnstammen minskar för första gången sedan 1930-talet p.g.a jakt. Tillväxttakten mellan 2008 och 2013 visade en nedåtgående trend för björnstammen i hela landet med i genomsnitt 3,2 procent per år, vilket var en effekt av att både licensjakt och skyddsjakt hade ökat. Det populationsbestånd som rådde hösten 2013 beräknades antalet björnar i Sverige till ca: 2 800. Utifrån björnobsen har Skandinaviska Björnprojektet uppskattat tillväxten i björnstammen i

länet för perioden 1998 – 2007 till 5,4 procent årligen, samma uppskattning för perioden 2008-2017 visar en negativ trend.

År 2015 blev björnen åter rödlistad, eftersom Artdatabanken bedömde den som "nära hotad". Orsaken till artens nedgång är att jaktuttaget har ökat genom licensjakt, skyddsjakt, samt illegal jakt. När så få björnar, som 1 400 tillåts finnas, i landet och med tanke på den låga rörlighet björnarna har, är risken för genetisk utarmning högst påtaglig.

*** Jaktmetoderna medför onödigt lidande för björnarna - strider mot § 27 jaktlagen.**

Om undantag beviljas från onödigt lidande-bestämmelsen/lagen så faller hela syftet med §27 jaktlagen. Den borde istället ses som en grundläggande princip för hur jakt får och inte får bedrivas. Det är mycket i denna licensjakt som innebär onödigt lidande.

*** Skador orsakade av björn är felaktigt styrkta.**

Jaktkritikerna yrkar att Förvaltningsrätten ålägger Länsstyrelsen att i sitt beslut angående licensjakt på björn använda sig av säkra/riktiga uppgifter om antalet renar, som har dödats av björn, innan man beslutar om licensjakt och skyddsjakt på björn.

*** De vilda djuren utsätts för "Otillåten störning" - strider mot § 5 jaktlagen.**

Enligt 5 § Jaktlag (1987:259) *Var och en skall visa viltet hänsyn. Idrottstävlingar och annan liknande friluftsvksamhet i marker där det finns vilt skall genomföras så att viltet störs i så liten utsträckning som möjligt...* att då redan den 21 augusti när annat vilt fortfarande har medföljande ungar tillåta jakt i den omfattning det handlar om. Det måste strida mot 5 § i Jaktlagen, detta måste vara en otillåten störning, som man utsätter de vilda djuren för.

Föreningen Jaktkritikerna